Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέματα «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου»

[COM(2015) 634 final – 2015/0287 (COD)]

και

«Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις διαδικτυακές και άλλες εξ αποστάσεως πωλήσεις αγαθών»

[COM(2015) 635 final – 2015/0288 (COD)]

(2016/C 264/07)

Εισηγητής: ο κ. Jorge PEGADO LIZ

Στις 18 Ιανουαρίου 2016 και στις 21 Ιανουαρίου 2016, και σύμφωνα με το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισαν αντίστοιχα να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέματα

«*Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου*»

[COM(2015) 634 final — 2015/0287 (COD)]

και

«*Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις διαδικτυακές και άλλες εξ αποστάσεως πωλήσεις αγαθών*»

[COM(2015) 635 final — 2015/0288 (COD)].

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 13 Απριλίου 2016.

Κατά την 516η σύνοδο ολομέλειας, της 27ης και 28ης Απριλίου 2016 (συνεδρίαση της 27ης Απριλίου 2016), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 146 ψήφους υπέρ, 61 κατά και 44 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) συμφωνεί ότι είναι αναγκαίο και σκόπιμο να ρυθμιστούν ορισμένα από τα θέματα που αναγγέλλονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής [COM(2015) 633 final], ειδικότερα δε όσα περιλαμβάνονται στην πρόταση οδηγίας σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου.

1.2 Ωστόσο, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι υπάρχουν άλλοι παράγοντες —τους οποίους και εντοπίζει—, που είναι πολύ πιο σημαντικοί από τη ρύθμιση των συμβατικών δικαιωμάτων στις συμβάσεις διαδικτυακής πώλησης ενσώματων κινητών αγαθών και οι οποίοι έχουν πιο αποφασιστική και πρωταρχική σημασία για τους στόχους της δημιουργίας μιας ενιαίας ψηφιακής αγοράς που επιδιώκει η Επιτροπή, συνιστούν δε μεγαλύτερο εμπόδιο για την ανάπτυξη του διασυνοριακού εμπορίου.

1.3 Παρ' όλα αυτά, όσον αφορά τις πτυχές που εξετάζονται, η ΕΟΚΕ διαφωνεί με τη νομική βάση που επικαλείται η Επιτροπή και προτείνει αντ' αυτής το άρθρο 169 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

1.4 Ως εκ τούτου, καταρχήν, τα υιοθετούμενα μέτρα πρέπει να στηρίζονται σε οδηγίες ελάχιστης εναρμόνισης, όπως προκύπτει από την παράγραφο 2 στοιχείο α) και την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, και όπως είναι γενικά αποδεκτό από τον ευρωπαίο νομοθέτη.

1.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η ρύθμιση των ζητημάτων αυτών σε δύο οδηγίες, αντί μιας ενιαίας πράξης, δικαιολογείται μόνο από τον επείγοντα χαρακτήρα και τη σκοπιμότητα της ρύθμισης του διαδικτυακού εμπορίου ψηφιακού περιεχομένου.

1.6 Πιστεύει, επίσης, ότι δεν δικαιολογείται επαρκώς η πρόκριση της επιλογής της στοχευμένης πλήρους εναρμόνισης, αντί των υποδειγμάτων σύμβασης πιστοποιημένων βάσει σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή της επιλογής μιας ελάχιστης εναρμόνισης σύμφωνα με το άρθρο 169 της ΣΛΕΕ.

1.7 Όσον αφορά τις πτυχές που ρυθμίζονται τώρα μεμονωμένα στην πρόταση σχετικά με τις συμβάσεις διαδικτυακής πώλησης ενσώματων κινητών αγαθών, κρίνει πιο ορθό να ρυθμιστούν συνολικά κατά την αναθεώρηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ —της οποίας αποτελούν ένα από τα κεφάλαια—, στα πλαίσια της εφαρμογής του προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT) σχετικά με το καταναλωτικό δίκαιο.

1.8 Εξάλλου, με την πρόταση για τη διαδικτυακή πώληση ενσώματων αγαθών, η Επιτροπή δημιουργεί δύο διακριτά συστήματα, εισάγοντας διαφορετική αντιμετώπιση για τη διαδικτυακή και τη μη διαδικτυακή πώληση αγαθών, πράγμα απαράδεκτο.

1.9 Για την περίπτωση όπου θα επιβεβαιωθεί η πρόθεση της Επιτροπής υπό τη σημερινή της μορφή, η ΕΟΚΕ διατυπώνει μια ολόκληρη σειρά βελτιώσεων στο διατακτικό των προτάσεων, με στόχο να μην υποβαθμιστούν τα δικαιώματα των καταναλωτών και να κατοχυρώνεται πραγματικά ένα υψηλό επίπεδο προστασίας, όπως απαιτεί η ΣΛΕΕ.

1.10 Ιδιαίτερη έμφαση δίνει η ΕΟΚΕ στη ρύθμιση της πώλησης ψηφιακού περιεχομένου, την οποία θεωρεί ζήτημα προτεραιότητας, και ως προς την οποία —για ρεαλιστικούς λόγους— αποδέχεται την επιλογή της στοχευμένης μέγιστης εναρμόνισης που προτείνει η Επιτροπή.

1.11 Στον τομέα αυτόν, όμως, διακρίνονται ελλείψεις πρόληψης και νομοθετικές ατέλειες, ασύμβατες με τη μέγιστη εναρμόνιση, που δημιουργούν ανυπέρβλητες δυσκολίες μεταφοράς στην εθνική νομοθεσία και εφαρμογής στα κράτη μέλη —και τη διόρθωση των οποίων επιχειρεί η ΕΟΚΕ με μια σειρά ειδικές προτάσεις.

2. **Εισαγωγή: μία ανακοίνωση, δύο προτάσεις οδηγιών**

2.1 Με την υπό εξέταση ανακοίνωση, η Επιτροπή πραγματοποιεί το πρώτο βήμα για την εφαρμογή της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρώπης ([1]), και υλοποιεί ένα από τα πιο σημαντικά μέτρα του προγράμματος εργασίας της για το 2015 ([2]). Η πρόταση έχει στόχο τη «βελτίωση της πρόσβασης των καταναλωτών και των επιχειρήσεων σε διαδικτυακά αγαθά και υπηρεσίες σε όλη την Ευρώπη», απαρτίζεται δε από τα εξής δύο νομικά μέσα:

1) μία πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου·

2) μία πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις διαδικτυακές και άλλες εξ αποστάσεως πωλήσεις αγαθών.

2.2 Έχοντας επίγνωση του ότι, από άποψη συστηματοποίησης, οι κύριες πτυχές των δύο προτάσεων συνδέονται στενά με την οδηγία σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών ([3]), η Επιτροπή τονίζει «τον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό συνοχής με την εν λόγω οδηγία». Εξηγεί, ωστόσο, ότι αποφάσισε να «θεσπίσει δύο νομοθετικές πράξεις», δεδομένου ότι, «λόγω της ιδιαιτερότητας του, το ψηφιακό περιεχόμενο πρέπει να διέπεται από κανόνες διαφορετικούς από εκείνους που εφαρμόζονται στα αγαθά» και ότι «λόγω της ταχείας τεχνολογικής και εμπορικής εξέλιξης του ψηφιακού περιεχομένου, θα απαιτηθεί η επανεξέταση της εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας», αλλά επίσης για να δικαιολογήσει την «ενσωμάτωσή τους [των σχετικών με το ψηφιακό περιεχόμενο διατάξεων] σε μία ενιαία νομική πράξη, και συγκεκριμένα στην οδηγία για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου».

2.3 Με τις δύο προτάσεις, η Επιτροπή επιδιώκει πέντε στόχους:

1) μείωση του κόστους που προκύπτει από τις διαφορές στο δίκαιο των συμβάσεων·

2) ασφάλεια δικαίου για τις επιχειρήσεις·

3) κίνητρα για διασυνοριακές αγορές εντός της ΕΕ μέσω διαδικτύου·

4) μετριασμό της ζημίας λόγω ελαττωματικού ψηφιακού περιεχομένου·

([1]) Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ: ΕΕ C 71 της 24.2.2016, σ. 65.
([2]) COM(2014) 910 final.
([3]) ΕΕ L 171 της 7.7.1999, σ. 12.

5) γενική εξισορρόπηση των συμφερόντων καταναλωτών και επιχειρήσεων και βελτίωση της καθημερινής ζωής.

2.4 Η Επιτροπή εκτιμά ότι, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, η «στοχευμένη» εναρμόνιση αποτελεί την πλέον πρόσφορη μέθοδο. Θα ευθυγραμμιστούν πλήρως οι κανόνες που εφαρμόζονται στις συμβάσεις προμήθειας ψηφιακού περιεχομένου ή διαδικτυακών πωλήσεων αγαθών, καθώς και τα βασικά δικαιώματα και οι υποχρεώσεις αναγκαστικού δικαίου των μερών σε μία σύμβαση προμήθειας ψηφιακού περιεχομένου ή διαδικτυακών πωλήσεων αγαθών. Αυτό καλύπτει σχεδόν όλες τις διατάξεις της οδηγίας, με την εξαίρεση των κανόνων που αφορούν τη διαμόρφωση, το κύρος και τα αποτελέσματα των συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών της καταγγελίας μιας σύμβασης (άρθρο 1 παράγραφος 4 της πρότασης οδηγίας για τις εξ αποστάσεως πωλήσεις), καθώς και συγκεκριμένων πτυχών της εκτέλεσής τους.

2.5 Η Επιτροπή περιορίζει ρητά το πεδίο εφαρμογής στις διατάξεις του δικαίου των συμβάσεων που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών, επειδή, όπως αναφέρεται στην αξιολόγηση του αντικτύπου (σ. 23), δεν υπάρχουν αποδείξεις που να υποδεικνύουν ότι οι διαφορές στο συμβατικό δίκαιο εμποδίζουν τις επιχειρήσεις της ΕΕ να πραγματοποιούν διαδικτυακές αγορές από άλλα κράτη μέλη. Αναγνωρίζει ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), ως ασθενέστερα μέρη, με μικρότερη διαπραγματευτική ισχύ, αντιμετωπίζουν επίσης δυσκολίες που σχετίζονται με το συμβατικό δίκαιο, ιδίως για τη χρήση ψηφιακού περιεχομένου. Ωστόσο, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις θέσεις που υποστήριξαν τα ενδιαφερόμενα μέρη και τα κράτη μέλη, η Επιτροπή αποφάσισε να εξετάσει το ζήτημα αυτό με την ευκαιρία άλλων πρωτοβουλιών που έχουν εξαγγελθεί στη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά.

2.6 Ως προς την επιλογή του νομικού μέσου, η Επιτροπή δικαιολογεί την πρόκριση της οδηγίας αντί του κανονισμού με βάση την πεποίθηση ότι οι οδηγίες συνιστούν πιο πρόσφορο μέσο, δεδομένου ότι παρέχουν στα κράτη μέλη ελευθερία ως προς τον τρόπο μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Κατά την άποψή της, η επιλογή αυτή, σε συνδυασμό με την στοχευμένη (επιλεκτική) πλήρη εναρμόνιση των δικαιωμάτων αναγκαστικού δικαίου του καταναλωτή, θα επιφέρει τη δέουσα ισορροπία ανάμεσα στο υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών εντός ΕΕ και τις ουσιωδώς αυξημένες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις.

2.7 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υποβολή των υπό εξέταση οδηγιών δικαιολογείται οικονομικά με βάση ορισμένες παραδοχές, μεταξύ των οποίων επισημαίνονται οι εξής:

1) Η ευρωπαϊκή αγορά του ηλεκτρονικού εμπορίου διαθέτει σημαντικό αναπτυξιακό δυναμικό που παραμένει ακόμη αναξιοποίητο.

2) Η δημιουργία μιας ψηφιακής ενιαίας αγοράς θα οδηγήσει σε πρόσθετη οικονομική ανάπτυξη στην Ευρώπη.

3) Οι επιχειρήσεις της ΕΕ θα μπορέσουν να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους, δεδομένου ότι θα μπορούν να πωλούν ευκολότερα σε μια αγορά ευρύτερη από την εθνική τους αγορά.

4) Η παροχή στους καταναλωτές ενιαίων δικαιωμάτων με υψηλό επίπεδο προστασίας καταναλωτή θα αυξήσει την εμπιστοσύνη τους στις αγορές από το εξωτερικό.

5) Εκτιμάται ότι, αν αρθούν οι φραγμοί που σχετίζονται με το δίκαιο των συμβάσεων, περίπου 122 000 επιπλέον επιχειρήσεις θα πραγματοποιούν διαδικτυακές πωλήσεις σε διασυνοριακό επίπεδο. Η αξία του ενωσιακού διασυνοριακού εμπορίου θα μπορούσε να αυξηθεί κατά περίπου 1 δισ. ευρώ. Η αύξηση του ανταγωνισμού στον τομέα του διαδικτυακού λιανικού εμπορίου θα οδηγήσει σε μείωση των τιμών λιανικής σε όλα τα κράτη μέλη, της τάξεως του – 0,25 % κατά μέσο όρο σε ενωσιακό επίπεδο, γεγονός που θα έχει ως αποτέλεσμα να αυξηθεί άμεσα η κατανάλωση από τα νοικοκυριά στην ΕΕ κατά περίπου 18 δισ. ευρώ.

6) Πέραν αυτού, το ευρύτερο φάσμα επιλογής προϊόντων και υπηρεσιών θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη ευημερία των καταναλωτών. Από 7,8 έως 13 εκατομμύρια νέοι καταναλωτές θα αρχίσουν να πραγματοποιούν διαδικτυακές αγορές σε διασυνοριακό επίπεδο. Συνολικά, προβλέπεται ότι το πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ) της ΕΕ θα αυξηθεί κατά περίπου 4 δισ. ευρώ ετησίως.

2.8 Ωστόσο, για να επιτευχθούν τα προσδοκώμενα αυτά αποτελέσματα, δεν αρκούν οι δύο προτεινόμενες οδηγίες. Η Επιτροπή έχει υποβάλει μια ευρύτερη δέσμη μέτρων, στην οποία αυτές εντάσσονται, και μεταξύ των οποίων ξεχωρίζει τα εξής:

1) πρόταση κανονισμού για τη διασυνοριακή φορητότητα υπηρεσιών διαδικτυακού περιεχομένου·

2) ανάπτυξη υψηλής ποιότητας υπηρεσιών διασυνοριακής παράδοσης δεμάτων·

3) κατάργηση των φραγμών γεωγραφικού χαρακτήρα·

4) έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας διαδικτυακής επίλυσης διαφορών ([4]).

2.9 Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να «ενεργήσουμε τώρα», πριν να είναι πολύ αργά, δεδομένου ότι τυχόν καθυστερήσεις στον τομέα του ψηφιακού περιεχομένου ενέχουν τον κίνδυνο να θεσπιστούν διατάξεις σε εθνικό επίπεδο, που θα οδηγήσουν σε κατακερματισμό της ενιαίας αγοράς και θα δημιουργήσουν εμπόδια που θα παρακωλύουν τη συμμετοχή καταναλωτών και προμηθευτών στις διασυνοριακές συναλλαγές.

3. **Γενικές παρατηρήσεις**

3.1 Υποτίθεται ότι στη μελέτη με την αξιολόγηση αντικτύπου μπορεί κανείς να βρει τα επιχειρήματα οικονομικής και ψυχολογικής φύσεως που αποδεικνύουν τη σχέση των προτεινόμενων νομοθετικών μέτρων με την αύξηση του όγκου του ηλεκτρονικού εμπορίου και τον κατ' ανάγκη αντίκτυπό τους στην οικονομική ανάπτυξη σε επίπεδο ΕΕ. Ωστόσο, μετά από λεπτομερή ανάλυση, δεν καθίσταται προφανές ούτε βέβαιο ότι τα δεδομένα από τα οποία ξεκινά και στα οποία καταλήγει η εν λόγω μελέτη είναι απολύτως αξιόπιστα, ότι δεν μπορούν να επηρεαστούν από άλλους παράγοντες ή ότι άλλες επιλογές δεν θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε καλύτερα αποτελέσματα.

3.1.1 Ακόμη κι εάν θεωρηθούν ακριβή τα αρχικά στατιστικά στοιχεία —ότι δηλαδή το 62 % (σ. 10) των εμπόρων της ΕΕ (που αντιστοιχούν σε άνω των 122 000 επιχειρήσεις) και περισσότεροι από το 13,5 % (σ. 13) των καταναλωτών (που αντιστοιχούν σε αύξηση κατά 8 έως 13 εκατομμύρια καταναλωτές, πράγμα που ανεβάζει τον συνολικό αριθμό σε περίπου 70 εκατομμύρια) θα άρχιζαν να πραγματοποιούν διασυνοριακές διαδικτυακές συναλλαγές σε περίπτωση άρσης των υποτιθέμενων πρόσθετων εμποδίων και δαπανών που απορρέουν άμεσα από το ισχύον σήμερα νομικό σύστημα—, αυτό δεν επιτρέπει να προσδιοριστεί με βεβαιότητα η αύξηση του όγκου των πραγματοποιούμενων συναλλαγών ώστε να δικαιολογείται η εκτίμηση της επακόλουθης αύξησης του ευρωπαϊκού ΑΕγχΠ κατά 0,03 %, δηλαδή περίπου 4 δισεκατομμύρια ευρώ, ως αναγκαία και αποκλειστική συνέπεια. Αντιθέτως, είναι βέβαιο ότι κάθε επιχείρηση θα αναγκαστεί να επιβαρυνθεί με 7 000 ευρώ κατά μέσον όρο για να προσαρμόσει τα συμβατικά μέσα στο νέο σύστημα.

3.1.2 Εξάλλου, από την ίδια μελέτη επίσης δεν φαίνεται να προσδιορίζεται επαρκώς ποσοτικά κατά πόσον άλλοι πρόσθετοι παράγοντες —όπως π.χ. το θέμα της γλώσσας ή των φορολογικών συστημάτων, η ποιότητα, το κόστος και η διαθεσιμότητα διαδικτυακών υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας, ο κίνδυνος απάτης, οι δικαστικές δαπάνες, η ασφάλεια των μέσων πληρωμής, η πιστοποίηση της ταυτότητας και του ήθους των πωλητών, η έλλειψη εμπιστοσύνης στις διαδικασίες δικαστικής ή εξώδικης επίλυσης διαφορών— δεν θα εξακολουθήσουν να έχουν καίρια επίδραση στην επιλογή της πραγματοποίησης διαδικτυακών συναλλαγών σε διασυνοριακό επίπεδο, ίσως μάλιστα περισσότερο απ' ό,τι το ισχύον νομικό σύστημα (όπως περιγράφεται στη σ. 7 και επ. και στη σ. 18 και επ. της αξιολόγησης αντικτύπου).

3.1.2.1 Επί του προκειμένου, ιδιαίτερη σημασία έχει —όπως εξάλλου αναφέρεται σε όλες τις μελέτες που έχει αναθέσει η Επιτροπή— η καθυστέρηση της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, καθώς και οι δυσχέρειες εφαρμογής και η έλλειψη αποτελεσματικότητας ορισμένων συστημάτων εναλλακτικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών (ΕΕΚΔ) που δημιουργήθηκαν βάσει της οδηγίας 2013/11/ΕΕ ([5]), για λόγους που συχνά συνδέονται με την έλλειψη οικονομικών μέσων ορισμένων κρατών μελών και, ακόμη περισσότερο, με την εμφανή έλλειψη λειτουργικότητας του συστήματος ηλεκτρονικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών (ΗΕΚΔ) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 524/2013 ([6]), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 15 Φεβρουαρίου 2016 και αποδεικνύεται καίριας σημασίας για τη λειτουργία μιας ψηφιακής ενιαίας αγοράς.

3.1.3 Επίσης, δεν γίνεται σαφώς αντιληπτό ποια είναι η σχετική βαρύτητα της ελαστικότητας της προσφοράς και της ζήτησης στον υπολογισμό του κορεσμού της αγοράς υπό όρους τέλειου ανταγωνισμού —πράγμα το οποίο, ούτως ή άλλως, δεδομένου ότι πρόκειται για καθαρά θεωρητική υπόθεση, έχει αποφασιστική σημασία για την αξιοπιστία της προσομοίωσης. Για να μη γίνει λόγος για τους εξωτερικούς παράγοντες της μακροοικονομικής πολιτικής που επηρεάζουν καθοριστικά τις αποφάσεις αγοράς των καταναλωτών, όπως και οι συνέπειες των πολιτικών λιτότητας, σε αντιδιαστολή με τις κεϊνσιανές πολιτικές οικονομικής ανάπτυξης, που βασίζονται στην κατανάλωση και την επένδυση.

([4]) ΕΕ L 165 της 18.6.2013, σ.1.
([5]) ΕΕ L 165 της 18.6.2013.
([6]) Βλέπε υποσημείωση 5.

3.1.4 Εν κατακλείδι, η αξιολόγηση της Επιτροπής εμμένει στην προκρινόμενη επιλογή και δεν λαμβάνει δεόντως υπόψη τις οικονομικές συνέπειες των άλλων τεσσάρων εναλλακτικών λύσεων (αξιολόγηση αντικτύπου, σ. 23 και επ.), οι οποίες θα μπορούσαν επίσης να συντελέσουν στην εξάλειψη των ίδιων εμποδίων, ώστε να είναι δυνατή μια συγκριτική μελέτη. Ειδικότερα δε η επιλογή 5 —προαιρετικό ευρωπαϊκό υπόδειγμα σύμβασης σε συνδυασμό με το σήμα εμπιστοσύνης της ΕΕ (σ. 25), είναι εκείνη που έχει μικρή οικονομική και γραφειοκρατική επιβάρυνση και είναι απλή (σ. 38 και επ.), και η οποία θα ανταποκρινόταν καλύτερα στις αρχές της δέσμης για τη βελτίωση της νομοθεσίας ([7]) και του REFIT ([8]), και συγκέντρωσε υποστήριξη κατά τις προπαρασκευαστικές διαβουλεύσεις.

3.2 Η επιλογή οδηγιών μέγιστης εναρμόνισης επίσης δεν κρίνεται επαρκώς δικαιολογημένη. Η ΕΟΚΕ έχει δηλώσει, εν γένει, ότι τάσσεται μάλλον υπέρ της υιοθέτησης κανονισμών, τόσο λεπτομερών όσο απαιτείται, όταν επιδιώκεται να εναρμονιστούν ζητήματα που αφορούν κυρίως τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, ενώ έχει επισημάνει επίσης ότι, σε θέματα που επηρεάζουν ιδιαίτερα τα δικαιώματα των καταναλωτών, προτιμά τις οδηγίες ελάχιστης εναρμόνισης, όπως εξάλλου προκύπτει από ρητή διάταξη της ΣΛΕΕ (άρθρο 169 παράγραφος 4).

3.2.1 Αντιθέτως, η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένως τοποθετηθεί κατά της κυρίαρχης τάσης της Επιτροπής, τα τελευταία χρόνια, να υιοθετεί οδηγίες μέγιστης εναρμόνισης, οι οποίες προσέφεραν χαμηλό επίπεδο προστασίας και δεν ανταποκρίθηκαν δεόντως στα συμφέροντα των διαφόρων παραγόντων ([9]).

3.2.2 Στην υπό εξέταση περίπτωση, υπάρχει ένα ολόκληρο σύνολο θεμάτων που δεν εξετάζουν οι οδηγίες, ενώ είναι σημαντικό να εναρμονιστούν, όπως π.χ. τα εξής: η ικανότητα των ανηλίκων να συνάπτουν συμβάσεις σε ψηφιακό περιβάλλον (η οποία, στην τελευταία έκδοση της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων εμφανίζεται μεταξύ 13 και 16 ετών)· ο ορισμός κατηγοριών ειδικών καταχρηστικών ρητρών για τις διαδικτυακές συμβάσεις, που δεν προβλέπονται στην οδηγία 93/13/ΕΟΚ ([10])· η πρόσφατη πρακτική του πεδίου «πληρώστε τώρα» (pay now) στις σελίδες ορισμένων μέσων κοινωνικής δικτύωσης, χωρίς μεταφορά στον ιστότοπο κάποιας υπεύθυνης πλατφόρμας· η συνιστώμενη συμπερίληψη τυποποιημένης ρήτρας σχετικά με τη συρρύθμιση.

3.3 Επίσης, δεν κρίνεται δικαιολογημένη η επιλογή της έκδοσης δύο οδηγιών αντί μίας, δεδομένου ότι προκαλεί περιττές επικαλύψεις νομικών διατάξεων, συνεπάγεται μεγαλύτερες προσπάθειες μεταφοράς για την επίτευξη συνέπειας με τις εσωτερικές διατάξεις του κάθε κράτους μέλους και απαιτεί αύξηση του ερμηνευτικού έργου —πράγμα που θα ήταν εντελώς περιττό εάν είχε χρησιμοποιηθεί ως βάση το κείμενο της οδηγίας σχετικά με τη διαδικτυακή πώληση ενσώματων αγαθών και είχαν συμπεριληφθεί ως εξαιρέσεις από το κύριο καθεστώς οι ιδιαιτερότητες της πώλησης μη ενσώματων αγαθών, καθώς είναι γεγονός ότι η διαφορά μεταξύ ενσώματου αγαθού και ψηφιακού περιεχομένου δεν είναι ευδιάκριτη, ιδίως όταν τα δύο συνδέονται μεταξύ τους.

3.4 Σύμφωνα με την Επιτροπή, η επιλογή του νομικού μέσου έγινε με βάση 189 απαντήσεις που έλαβε κατά τη διαβούλευση με όλες τις κατηγορίες ενδιαφερομένων από ολόκληρη την ΕΕ, τη διαβούλευση με μία ομάδα 22 οργανώσεων που εκπροσωπούσαν ευρύ φάσμα συμφερόντων και που πραγματοποίησε επτά συνεδριάσεις, τα σεμινάρια με τα κράτη μέλη, τις συναντήσεις με τις εθνικές αρχές επιβολής της νομοθεσίας κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής συνεργασίας για την προστασία των καταναλωτών, καθώς και με τις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την πολιτική καταναλωτών κατά τη συνεδρίαση του δικτύου για την πολιτική καταναλωτών (Μάιος 2015), που εκ των υστέρων αμφισβήτησε την εγκυρότητα του δείγματος λόγω του περιορισμένου του μεγέθους ([11]).

3.4.1 Ωστόσο, σύμφωνα με τα γνωστά και δημοσιευμένα αποτελέσματα ([12]), δεν υπάρχει σαφής πλειοψηφία υπέρ της προκριθείσας επιλογής: οι οργανώσεις καταναλωτών αντιτάσσονται σαφώς σε οποιαδήποτε μορφή εφαρμογής του δικαίου της χώρας του εμπόρου, ενώ οι περισσότερες οργανώσεις επαγγελματιών και ορισμένοι ακαδημαϊκοί τάσσονται υπέρ της επιλογής αυτής. Από την πλευρά τους, τα περισσότερα κράτη μέλη έθεσαν υπό αμφισβήτηση την αναγκαιότητα νέας νομοθεσίας για τις εξ αποστάσεως πωλήσεις (που συμπεριλαμβάνουν ήδη τις διαδικτυακές πωλήσεις) και, ειδικότερα, την καταλληλότητα των δύο οδηγιών, λαμβανομένης υπόψη της δυσχέρειας άντλησης σαφώς και επακριβώς καθορισμένων προσανατολισμών. Εκ πρώτης όψεως, μια αντικειμενική ανάλυση των απαντήσεων στις διαβουλεύσεις δίνει μάλλον την εντύπωση ότι η επιλογή 5 συγκεντρώνει γενική συναίνεση εκ μέρους των επαγγελματιών και των καταναλωτών —που εξαρτάται, βέβαια, από το περιεχόμενο των τυποποιημένων συμβατικών κανόνων που θα συμφωνηθούν από τον κλάδο και από τον βαθμό χρήσης και αποδοχής του σήματος εμπιστοσύνης από τις επιχειρήσεις της ΕΕ—, κυρίως επειδή είναι εκείνη που συνεπάγεται τις λιγότερες δαπάνες για τους επαγγελματίες.

([7]) Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ: ΕΕ C 13 της 15.1.2016, σ. 192.
([8]) Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ: ΕΕ C 230 της 14.7.2015 σ. 66.
([9]) Βλ. γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ: ΕΕ C 108 της 30.4.2004, σ. 81, ΕΕ C 317 της 23.12.2009, σ. 54 και ΕΕ C 181 της 21.6.2012, σ. 75).
([10]) Οδηγία του Συμβουλίου 93/13/ΕΟΚ, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, όπως τροποποιήθηκε στη συνέχεια από την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011.
([11]) Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ: ΕΕ C 383 της 17.11.2015, σ. 57.
([12]) http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/

3.5 Τέλος, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών στο ψηφιακό περιβάλλον, η ΕΟΚΕ είχε την ευκαιρία να τοποθετηθεί εκτενώς σε διάφορες γνωμοδοτήσεις της και έχει διαμορφώσει μια θεμελιώδη κατεύθυνση, σύμφωνα με την οποία τα ίδια δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον «υλικό κόσμο», εκτός διαδικτύου (στις συμβάσεις που συνάπτονται διά ζώσης), πρέπει να είναι συμβατά με τον ψηφιακό κόσμο, με την επιφύλαξη ιδιαιτεροτήτων ή μορφών που είναι κατάλληλες ειδικά για τις συναλλαγές ψηφιακού (άυλου) περιεχομένου, πάντοτε όμως υπό την έννοια της ενίσχυσης των δικαιωμάτων και όχι του περιορισμού ή της αποδυνάμωσής τους. Με την πρόταση για τη διαδικτυακή πώληση ενσώματων αγαθών, η Επιτροπή δημιουργεί δύο διακριτά συστήματα, εισάγοντας διαφορετική αντιμετώπιση για τη διαδικτυακή και τη μη διαδικτυακή πώληση αγαθών, πράγμα απαράδεκτο.

4. **Ειδικές παρατηρήσεις**

4.1 Οι παρατηρήσεις που εκτίθενται ανωτέρω δεν σημαίνουν ότι η ΕΟΚΕ δεν συμφωνεί πλήρως ότι είναι αναγκαίο και σκόπιμο να ρυθμιστούν ορισμένα από τα θέματα που περιλαμβάνονται στις υπό εξέταση προτάσεις οδηγίας, ιδίως δε όσον αφορά τη διαδικτυακή πώληση ψηφιακού περιεχομένου. Όσον αφορά τη διαδικτυακή πώληση ενσώματων αγαθών, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι προτιμότερο να υιοθετηθεί στα πλαίσια του REFIT. Στις παρατηρήσεις που ακολουθούν για το καθένα από τα κείμενα των προτάσεων, για προφανείς λόγους έλλειψης χώρου, αναφέρονται μόνο τα σημεία όπου υπάρχει διαφωνία με την προτεινόμενη διατύπωση.

4.2 Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις διαδικτυακές και άλλες εξ αποστάσεως πωλήσεις αγαθών [COM(2015) 635 final – 2015/0288 (COD)]

4.2.1 Όσον αφορά τη νομική βάση, σύμφωνα και με προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ, οι εκπρόσωποι των καταναλωτών, καθώς και τα περισσότερα μέλη της ΕΟΚΕ, φρονούν ότι πρέπει μάλλον να είναι το άρθρο 169 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι αυτό που κυρίως διακυβεύεται είναι ο ορισμός δικαιωμάτων των καταναλωτών και η προστασία και κατοχύρωσή τους, και όχι αποκλειστικά η υλοποίηση της ενιαίας αγοράς. Ορισμένα μέλη της ΕΟΚΕ, ιδίως εκπρόσωποι των επαγγελματιών, που δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην πτυχή της υλοποίησης της ενιαίας αγοράς, συμφωνούν με την Επιτροπή.

4.2.2 Εφόσον επελέγη ως νομικό μέσον η οδηγία, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι θα έπρεπε να είναι οδηγία ελάχιστης εναρμόνισης, σύμφωνα με το παράδειγμα της ισχύουσας οδηγίας για τις πωλήσεις και εγγυήσεις (οδηγία 1999/44/ΕΚ), δεδομένου ότι η υιοθετηθείσα επιλογή οδηγεί σε περισσότερο «κατακερματισμό», λιγότερη ασφάλεια δικαίου και δύο κατηγορίες προστασίας, ενώ είναι γεγονός ότι οι «βελτιώσεις» που εισάγονται θα έπρεπε να ισχύουν και για τις πωλήσεις στον «υλικό κόσμο».

4.2.3 Λόγω της περιπλοκότητας της νομοθεσίας στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών, η πρόταση βρίσκεται σε αλληλεπίδραση με πολλούς άλλους κανόνες, τους οποίους συμπληρώνει ([13]), πράγμα το οποίο απαιτεί, όμως, μια περιττή και επίπονη προσπάθεια ερμηνείας, αντίθετη προς τους κανόνες της δέσμης για τη βελτίωση της νομοθεσίας, και δημιουργεί πρόσθετες δυσχέρειες κατά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο για τη συμμόρφωση προς τους ήδη ισχύοντες εθνικούς κανόνες, με τους οποίους έχουν μεταφερθεί και συμπληρωθεί οι ενωσιακοί κανόνες εκείνοι που παρουσιάζουν αποκλίσεις μεταξύ κρατών μελών.

4.2.4 Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ θα προτιμούσε οι κανόνες που περιλαμβάνονται στην υπό εξέταση πρόταση οδηγίας να ενταχθούν στην αναθεώρηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ, στο πλαίσιο του προγράμματος REFIT.

4.2.5 Προτείνονται κατωτέρω συγκεκριμένες τροποποιήσεις για ορισμένες διατάξεις της πρότασης.

4.2.5.1 ***Άρθρο 1 – Αντικείμενο***

Δεν θα έπρεπε να εξαιρούνται από το αντικείμενο της οδηγίας οι συμβάσεις διαδικτυακής ή εξ αποστάσεως παροχής ορισμένων υπηρεσιών, όπως η μίσθωση αγαθών (leasing).

4.2.5.2 ***Άρθρο 2 – Ορισμοί***

1. Η έννοια της «εμπορικής εγγύησης» θα έπρεπε να καλύπτει και άλλες μορφές αντιστάθμισης, γιατί διαφορετικά ενδέχεται να θεωρηθεί ότι αυτές δεν καλύπτονται από τους κανόνες του άρθρου 15.

([13]) Οδηγία 2011/83/ΕΕ (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 64), οδηγία 2009/125/ΕΚ (ΕΕ L 285 της 31.10.2009, σ. 10), οδηγία 2010/30/ΕΕ της 19.5.2010 (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 1).

2. Η έννοια του «ενσώματου κινητού αντικειμένου» δεν ορίζεται θετικά, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αποκλίνουσες ερμηνείες από τα κράτη μέλη.

3. Επίσης, δεν εξαιρούνται άλλα είδη προϊόντων που υπόκεινται σε ειδική νομοθεσία, όπως τα φαρμακευτικά και τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα, τα οποία εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής άλλων νομικών πράξεων προστασίας των καταναλωτών.

4. Εκτιμάται ότι δεν ορίζεται εάν οι διαδικτυακές πλατφόρμες θα μπορούν να θεωρούνται «πωλητές».

5. Επίσης, κρίνεται ότι δεν ορίζεται η έννοια του παραγωγού για τους σκοπούς του άμεσου καταμερισμού των ευθυνών του έναντι του καταναλωτή, σύμφωνα με το άρθρο 16.

4.2.5.3 ***Άρθρο 3 – Επίπεδο εναρμόνισης***

Το επίπεδο εναρμόνισης έπρεπε να είναι ελάχιστο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το εφαρμοστέο καθεστώς.

4.2.5.4 ***Άρθρα 4 και 5 – Συμμόρφωση προς τους όρους της σύμβασης***

1. Πρέπει να εισαχθεί το κριτήριο της διάρκειας ζωής ([14]), από το οποίο εξαρτάται το διάστημα ισχύος της εγγύησης.

2. Ο καθορισμός των απαιτήσεων συμμόρφωσης πρέπει να διατυπώνεται με άρνηση, ώστε να απαλλάσσεται ρητώς ο καταναλωτής από την υποχρέωση να αποδείξει ότι το αγαθό δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις συμμόρφωσης και να φέρει το βάρος της απόδειξης ο πωλητής.

3. Η διατύπωση των εξαιρέσεων του άρθρου διαμορφώνει μια κατάσταση γενικής απαλλαγής ευθύνης του πωλητή, η οποία δεν είναι αντιτάξιμη έναντι του καταναλωτή, με την επιφύλαξη του δικαιώματος προς επανόρθωση (εφαρμοστέου στην περίπτωση της Volkswagen).

4.2.5.5 ***Άρθρο 7 – Δικαιώματα τρίτων***

Να προστεθεί στο τέλος το εξής: «[…] εκτός εάν άλλως έχει συμφωνηθεί ρητώς μεταξύ των μερών και αναγράφεται επακριβώς στο κείμενο της σύμβασης».

4.2.5.6 ***Άρθρο 8 – Κρίσιμος χρόνος για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης με τη σύμβαση και αντιστροφή του βάρους της απόδειξης***

1. Να προστεθεί το εξής στο τέλος της παραγράφου 2: «[…] εκτός περιπτώσεων όπου, λόγω ιδιαίτερα περίπλοκης εγκατάστασης, απαιτείται περισσότερος χρόνος, ο οποίος έχει συμφωνηθεί με τον πωλητή».

2. Τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στην υπό εξέταση πρόταση όσον αφορά τη σχέση με τον πωλητή πρέπει να είναι δυνατόν να μεταβιβαστούν σε οποιονδήποτε καλόπιστο κάτοχο.

4.2.5.7 ***Άρθρο 9 – Τρόποι επανόρθωσης για την έλλειψη συμμόρφωσης με τη σύμβαση***

1. Ο κανόνας εξαιρεί ως αρχική επιλογή τη δυνατότητα να επιστραφεί αμέσως το αγαθό και να επιστραφεί η πληρωμή, πράγμα που έρχεται σε αντίθεση με τα δικαιώματα των καταναλωτών σε διάφορα κράτη μέλη, με σημαντικές αποκλίσεις (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Δανία, Λιθουανία).

2. Η έννοια του «εύλογου χρονικού διαστήματος» είναι υποκειμενική και αφήνει περιθώρια για αποκλίνουσες επιλογές κατά τη μεταφορά, σε ένα ζήτημα που είναι καθοριστικό, πράγμα ασυμβίβαστο με τη φύση της μέγιστης εναρμόνισης. Για παράδειγμα, σε χώρες όπως η Βουλγαρία, η Γαλλία, η Πορτογαλία και το Λουξεμβούργο, η προθεσμία είναι 30 ημέρες· στην Ουγγαρία, τη Ρουμανία, την Ελλάδα και την Εσθονία, είναι 15 ημέρες. Πρέπει να θεσπίζεται στη διάταξη μια προθεσμία που θα αντιστοιχεί στη μεγαλύτερη προθεσμία που ισχύει σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, ήτοι 15 ημέρες.

3. Στην παράγραφο 3 στοιχείο α), η λέξη «αδύνατη» πρέπει να αντικατασταθεί από την έκφραση «τεχνολογικά αδύνατη».

([14]) Βλέπε γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ: ΕΕ C 67 της 6.3.2014, σ. 23.

4. Ομοίως, η έννοια της «σημαντικής ενόχλησης» είναι επίσης υποκειμενική και θα πρέπει είτε να εξαλειφθεί είτε να αντικατασταθεί από τη διατύπωση του αυστριακού νόμου —«η μικρότερη δυνατή ενόχληση»— και να συνοδεύεται από τη δυνατότητα να τεθεί αμέσως στη διάθεση του καταναλωτή παρόμοιο αγαθό για προσωρινή αντικατάστασή του, μέχρι να ολοκληρωθεί η επισκευή.

5. Η πρόταση της Επιτροπής δεν έλαβε υπόψη την απαίτηση, που προβλέπεται ήδη στο εθνικό δίκαιο πολλών κρατών μελών (Γαλλία, Μάλτα, Ελλάδα, Ρουμανία, Πορτογαλία και Σλοβενία), να υποχρεώνονται οι παραγωγοί που προμηθεύουν επαγγελματίες να διατηρούν ή να προμηθεύουν σε εύθετο χρόνο τους πωλητές με κατάλληλο απόθεμα ανταλλακτικών για την προβλεπόμενη διάρκεια ζωής του αγαθού, ζήτημα που σχετίζεται με την προγραμματισμένη γήρανση και με την περίοδο εγγύησης του αντικαθιστάμενου ανταλλακτικού.

6. Η Επιτροπή οφείλει να θεσπίσει την υποχρέωση του πωλητή να αντικαθιστά προσωρινά το εμπόρευμα.

4.2.5.8 ***Άρθρο 10 – Αντικατάσταση αγαθών***

1. Η Επιτροπή δεν έχει προβλέψει την αναστολή της νόμιμης εγγύησης κατά το διάστημα της επισκευής ή της αντικατάστασης, η οποία προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία των περισσότερων κρατών μελών. Το αυτό ισχύει για το διάστημα ενδεχόμενης διαμεσολάβησης, διαιτησίας ή δικαστικής προσφυγής.

2. Σε περίπτωση αντικατάστασης, το νέο αγαθό πρέπει να καλύπτεται από νέα περίοδο εγγύησης, όμοια με την αρχική, από τη στιγμή της παράδοσής του.

4.2.5.9 ***Άρθρο 11 – Δυνατότητα επιλογής του καταναλωτή μεταξύ επισκευής και αντικατάστασης***

1. Η έννοια της «σημαντικής ενόχλησης» πρέπει να εξαλειφθεί, για τους λόγους που προαναφέρονται.

2. Σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων ελαττωμάτων, ο καταναλωτής πρέπει να έχει αυτομάτως τη δυνατότητα να καταγγείλει τη σύμβαση.

4.2.5.10 ***Άρθρο 13 – Δικαίωμα του καταναλωτή να καταγγείλει τη σύμβαση***

1. Η υποχρέωση του καταναλωτή να καταβάλει τίμημα για τη χρήση ή για την καταστροφή ή απώλεια του αγαθού σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης είναι άκρως αμφισβητήσιμη.

2. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει ορίσει ότι, σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος αντικατάστασης, δεν μπορεί να απαιτηθεί από τον καταναλωτή να καταβάλει αποζημίωση για τη χρήση του ελαττωματικού προϊόντος (υπόθεση Quelle ([15])).

3. Δεν είναι σαφές ποια είναι η προς επιστροφή αξία όταν η αγορά έχει γίνει έναντι συνολικής τιμής για πλέον του ενός αγαθά, χωρίς διάκριση.

4.2.5.11 ***Άρθρο 14 – Προθεσμίες***

Το χρονικό διάστημα θα έπρεπε να λαμβάνει υπόψη τις προθεσμίες εγγύησης που ισχύουν ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη (Φινλανδία, Κάτω Χώρες, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο), για τις οποίες συνυπολογίζονται η διάρκεια ζωής των προϊόντων και η τεχνητή γήρανση.

4.2.5.12 ***Άρθρο 15 – Εμπορικές εγγυήσεις***

1. Να προστεθεί νέο στοιχείο δ) στο άρθρο 1: σε άλλες εγγυήσεις που προσφέρονται από τον πωλητή εξ ονόματος τρίτων και αποβλέπουν στην παροχή εγγύησης (ασφάλιση εξοπλισμού, εγγύηση του σήματος κ.λπ.).

2. Πρέπει, επίσης, να περιληφθεί η πληροφόρηση σχετικά με τη δυνατότητα μεταβίβασης της εμπορικής εγγύησης σε τρίτους.

4.2.5.13 ***Άρθρο 16 – Δικαίωμα προς επανόρθωση***

1. Η μη εναρμόνιση της πτυχής αυτής συνιστά σημαντική πηγή αποκλίσεων ως προς την εφαρμογή της οδηγίας, με δυσμενείς επιπτώσεις στο εμπόριο.

2. Θα έπρεπε να προβλέπεται στην νομοθετική πράξη η άμεση και εις ολόκληρον ευθύνη του κατασκευαστή έναντι του καταναλωτή, στις περιπτώσεις όπου ο καταναλωτής επιλέγει την επισκευή ή αντικατάσταση του αγαθού.

([15]) Υπόθεση C-404/06 — απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 17 Απριλίου 2008, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1461850459727&uri=CELEX:62006CC0404

3. Θα έπρεπε επίσης να προβλέπεται ότι, σε περίπτωση προσφυγής του πωλητή κατά του κατασκευαστή, ο πωλητής θα δικαιούται το πλήρες ποσό των δαπανών που πραγματοποίησε.

4. Όπως και στα προηγούμενα σημεία, θα έπρεπε να προβλέπεται ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες στις οποίες ο καταναλωτής πραγματοποίησε την αγορά φέρουν εις ολόκληρον ευθύνη.

4.2.5.14 ***Άρθρο 17 – Επιβολή***

Η μη εναρμόνιση των πτυχών της εποπτείας της εφαρμογής της οδηγίας συνιστά ένα από τα κύρια εμπόδια για την πραγματική προστασία των καταναλωτών και για τον δίκαιο ανταγωνισμό.

4.3 Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου [COM(2015) 634 final – 2015/0287 (COD)]

4.3.1 Όπως δηλώνει η ίδια η Επιτροπή, η αιτιολόγηση της πρότασης, η συγκέντρωση εμπειρογνωσίας και η εκτίμηση των επιπτώσεων αφορούν και τις δύο προτάσεις, δεδομένου ότι έχουν καταρτιστεί ως δέσμη με κοινούς στόχους. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ δεν θα επαναλάβει ζητήματα γενικού χαρακτήρα που είναι κοινά στις δύο προτάσεις, αλλά θα περιοριστεί σε παρατηρήσεις που αφορούν ιδιαίτερες πτυχές. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναφερθεί ήδη ότι, γενικώς, η πρόταση αυτή αξίζει την επί της αρχής έγκριση της ΕΟΚΕ, κυρίως ως προς τα εξής στοιχεία:

1) Ειδική προστασία των καταναλωτών κατά τη διαδικτυακή αγορά άυλων αγαθών, ανάλογη με την αυξημένη πολυπλοκότητα των προϊόντων, με την έλλειψη διαφάνειας κατά τη διαπραγμάτευση, με τους περισσότερους κινδύνους ως προς την ασφάλεια και την ιδιωτικότητα και προστασία των δεδομένων, με τις ιδιαίτερες μορφές αθέμιτων πρακτικών και καταχρηστικών ρητρών, με τις κεκαλυμμένες δαπάνες, με τις κυμαινόμενες ανάλογα με τον τόπο τιμές και με τη μικρότερη συνοχή των χρησιμοποιούμενων μέσων (διαδίκτυο, κινητή τηλεφωνία, μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ.).

2) Επείγουσα ανάγκη θέσπισης σαφούς νομοθεσίας σε έναν τομέα όπου, απ' ό,τι φαίνεται, μόνον ένα κράτος μέλος (το Ηνωμένο Βασίλειο) διαθέτει ειδική νομοθεσία για αυτό το είδος συμβάσεων.

3) Χρησιμότητα της επιδίωξης μέγιστης εναρμόνισης, σε υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, η οποία περιορίζεται στις συμβάσεις «επιχείρηση προς καταναλωτή» (B2C), η οποία πάντως θα μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερα με κανονισμό.

4) Ανάγκη ομοιόμορφου προσδιορισμού της νομικής φύσης αυτού του είδους των συμβάσεων.

5) Ανάγκη συνολικής προσέγγισης μιας ολόκληρης σειράς άλλων μέτρων που περιγράφονται στη Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, των πρωτοβουλιών που σχετίζονται με τη διασυνοριακή φορητότητα του περιεχομένου, με τον ρόλο που διαδραματίζουν οι πλατφόρμες, με την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων, με την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για το υπολογιστικό νέφος, με τις υποχρεώσεις καταβολής φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), καθώς και με τις δράσεις για την εξασφάλιση της φορητότητας και της διαλειτουργικότητας του περιεχομένου, λαμβανομένης υπόψη της έναρξης λειτουργίας της πλατφόρμας ηλεκτρονικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών ([16]) και της αναθεώρησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004, της 27ης Οκτωβρίου 2004, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών.

6) Ανάγκη προστασίας ιδίως των φυσικών προσώπων όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία διέπεται από την οδηγία 1995/46/ΕΚ, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ([17]) και από την οδηγία 2002/58/ΕΚ, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ([18]). Οι κανόνες αυτοί έχουν πλήρη εφαρμογή στις περιπτώσεις προμήθειας ψηφιακού περιεχομένου, δεδομένου ότι έχουν επιπτώσεις στον τομέα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

7) Αναθεώρηση της δέσμης κανονιστικών ρυθμίσεων σχετικά με τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

8) Ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στις συμβάσεις με αντικείμενο το υπολογιστικό νέφος.

([16]) ΕΕ L 165 της 18.6.2013, σ. 1.
([17]) ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.
([18]) ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37.

4.3.2 Ακολούθως, προτείνονται συγκεκριμένες τροποποιήσεις για ορισμένες διατάξεις της πρότασης, η οποία περιλαμβάνει 24 άρθρα (και όχι 20, όπως εσφαλμένως αναφέρεται σε ορισμένες γλωσσικές εκδόσεις, σημείο 5).

4.3.2.1 ***Άρθρο 1 – Αντικείμενο***

Η σαφής υφή «σύμβασης παροχής υπηρεσιών» του αντικειμένου, που καθίσταται προφανής στους ορισμούς του «ψηφιακού περιεχομένου» και της «προμήθειας» στα σημεία 1 και 10 του άρθρου 2 της υπό εξέταση πρότασης, ενισχύει την πρότασή μας για το άρθρο 1 της προηγούμενης πρότασης οδηγίας.

4.3.2.2 ***Άρθρο 2 – Ορισμοί***

Διατηρείται η πρόταση να συμπεριληφθούν στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής του ορισμού του «καταναλωτή» οι μεμονωμένοι ελεύθεροι επαγγελματίες.

4.3.2.3 ***Άρθρο 3 – Πεδίο εφαρμογής***

1. Η ΕΟΚΕ μπορεί να δεχθεί να πραγματοποιούνται πληρωμές εις είδος («αντί μη χρηματικής αντιπαροχής»), αρκεί να οριστεί επακριβώς η έννοια αυτή ως προς το περιεχόμενό της· στην περίπτωση δε παροχής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή άλλων δεδομένων, είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ποια είναι αυτά και υπό ποιες προϋποθέσεις και περιστάσεις.

2. Επίσης χρειάζεται να διευκρινιστεί εάν συμπεριλαμβάνονται ορισμένες υπηρεσίες όπως η συνδρομητική τηλεόραση ή οι υπηρεσίες Google και Facebook Messenger, καθώς και εάν ορισμένες υλικές πλατφόρμες πρόσβασης ή το διαδίκτυο των πραγμάτων υπάγονται στα ενσώματα ή στα άυλα αγαθά.

3. Δεν είναι σαφές εάν η εξαίρεση της παραγράφου 5 στοιχείο α) καλύπτει υπηρεσίες υγείας, υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών ή χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Το ζήτημα αυτό απαιτεί περαιτέρω διευκρίνιση, γιατί διαφορετικά θα προκληθεί έλλειψη ασφάλειας δικαίου.

4. Δεν είναι σαφές εάν το πεδίο εφαρμογής καλύπτει επίσης τις λεγόμενες «συγκεκαλυμμένες πληρωμές», δηλ. υπηρεσίες που παρέχονται δωρεάν αλλά που ενδέχεται, κατά την πορεία της εκτέλεσής τους, να περιλαμβάνουν άλλες υπηρεσίες, οι οποίες είναι επί πληρωμή.

5. Το πεδίο εφαρμογής των δεδομένων η επεξεργασία των οποίων είναι απαραίτητη (άρθρο 3 παράγραφος 4) πρέπει να περιλαμβάνει όχι μόνο την εκτέλεση, αλλά και τη «σύναψη της σύμβασης»· η επεξεργασία δε των δεδομένων αυτών πρέπει να επιτρέπεται σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων.

6. Καθοριστική σημασία έχει επίσης να διευκρινιστεί η διαφορά μεταξύ των προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχονται διαδικτυακά και όσων συνδέονται πλήρως με ενσώματα αγαθά, όπως συμβαίνει με τις λεγόμενες «φορετές συσκευές» (wearables) ή με το διαδίκτυο των πραγμάτων, όπου το μεγαλύτερο μέρος της διαδικασίας διεξάγεται σε ψηφιακό περιβάλλον, με την επιφύλαξη της ύπαρξης ενός ενσώματου αγαθού στη βάση της.

7. Πρέπει να είναι σαφές ότι οι υπηρεσίες κέντρων δεδομένων, ειδικότερα δε των λεγόμενων υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, πρέπει να εντοπίζονται ευκρινώς στην υπό εξέταση πρόταση, ανεξάρτητα εάν παρέχονται δωρεάν ή υπόκεινται σε αντιπαροχή, δεδομένου ότι πολύ συχνά οι υπηρεσίες αυτές συνδέονται με άλλες υπηρεσίες ή προϊόντα που παρέχονται στους καταναλωτές, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

8. Αποδεικνύεται επίσης απαραίτητο να διασαφηνιστεί στην υπό εξέταση πράξη κατά πόσον ο συνδυασμός υπηρεσιών ψηφιακού περιεχομένου με υπηρεσίες επικοινωνίας, όπως τα *Facebook Messenger* και *Google Hangout*, περιλαμβάνονται ή όχι, δεδομένου ότι αυτές δεν διέπονται επί του παρόντος από την οδηγία 2002/21/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, έχει αποφασιστεί δε ότι ορισμένες από τις υπηρεσίες αυτές πρέπει να θεωρούνται υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με αυξημένη προστασία όσον αφορά τον καταναλωτή.

9. Ομοίως, δεν είναι σαφής η διάκριση μεταξύ των καταστάσεων όπου τα προσωπικά δεδομένα που παρέχονται αφορούν αποκλειστικά την εκτέλεση της σύμβασης ή την τήρηση νομικών υποχρεώσεων. Γι' αυτόν τον λόγο, η ΕΟΚΕ προτείνει, για λόγους προνοητικότητας, να ισχύει η οδηγία για όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται μέσω της παροχής προσωπικών δεδομένων, με την εξαίρεση αποκλειστικά εκείνων για τις οποίες ο προμηθευτής αποδεικνύει, ρητώς, ότι τα δεδομένα αυτά αποσκοπούν μόνο στην εκτέλεση της σύμβασης ή στην τήρηση νομικών υποχρεώσεων.

10. Ακόμη, σχετικά με την παράγραφο 4, πρέπει να διευκρινιστεί πότε η συλλογή προσωπικών δεδομένων αποβλέπει στην εκτέλεση της σύμβασης ή την εκπλήρωση νομικών απαιτήσεων —δεδομένου ότι σε άλλους κλάδους, όπως οι τηλεπικοινωνίες ή η ενέργεια, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, παρότι η συλλογή τους επιτρέπεται για την εκτέλεση της σύμβασης, πολύ συχνά χρησιμοποιούνται για εμπορικές εκστρατείες των ίδιων των επιχειρήσεων—, ειδικότερα δε εάν εφαρμόζεται σε άλλου είδους αντιπαροχή πλην της χρηματικής.

4.3.2.4 ***Άρθρο 4 – Επίπεδο εναρμόνισης***

Η ΕΟΚΕ αποδέχεται τους λόγους για τους οποίους προτείνεται μέγιστη εναρμόνιση, υπό τον όρο ότι θα εξασφαλίζεται υψηλότερο επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.

4.3.2.5 ***Άρθρο 5 – Προμήθεια του ψηφιακού περιεχομένου***

Δεν είναι σαφές κατά πόσον η προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 υποχρέωση του προμηθευτή να προμηθεύσει «αμέσως» το ψηφιακό περιεχόμενο συνάδει με την οδηγία 2011/83/ΕΕ, δυνάμει της οποίας, για την άμεση παροχή, απαιτείται η συγκατάθεση του καταναλωτή, ενώ παράλληλα προβλέπεται δικαίωμα υπαναχώρησης με προθεσμία 14 ημερών [άρθρο 16 στοιχείο ιγ) της οδηγίας]. Φαίνεται ότι θα ήταν σκόπιμο να εναρμονιστούν οι κανόνες στον τομέα αυτόν, ώστε να εξαλειφθεί ο κίνδυνος αλληλοεπικάλυψης κανόνων, εις βάρος των επιχειρήσεων και των καταναλωτών.

4.3.2.6 ***Άρθρο 6 – Συμμόρφωση***

1. Στην παράγραφο 1, να διαγραφεί η φράση «κατά περίπτωση».

2. Στην παράγραφο 1 στοιχείο β), μετά από τη φράση «για κάθε ειδικό σκοπό για τον οποίον το επιζητεί ο καταναλωτής», να προστεθεί η φράση «ή τον οποίο είναι θεμιτό να προσδοκά».

3. Στην παράγραφο 2 στοιχείο β), να διαγραφεί η φράση «κατά περίπτωση».

4.3.2.7 ***Άρθρο 9 – Βάρος της απόδειξης***

Στην παράγραφο 3, να διαγραφούν οι λέξεις «δυνατό και».

4.3.2.8 ***Άρθρο 11 – Επανόρθωση σε περίπτωση αδυναμίας προμήθειας***

Στη διατύπωση του άρθρου δεν λαμβάνεται υπόψη το σύστημα παροχής περιεχομένου εντός χρονικώς προσδιορισμένων πακέτων, στην περίπτωση των οποίων η μη πρόσβαση σε μια ταινία είναι δύσκολο να εκτιμηθεί ποσοτικά ως αναλογία επί της συνολικής τιμής του πακέτου. Επίσης, δεν εξετάζεται η δυνατότητα παροχής άλλου περιεχομένου, ιδίου επιπέδου τιμής (δυνατότητα που προτιμούν οι χρήστες).

4.3.2.9 ***Άρθρο 12 – Τρόποι επανόρθωσης για τη μη συμμόρφωση προς τους όρους της σύμβασης***

Στην παράγραφο 2, να αντικατασταθεί η φράση «εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος» από τη φράση «χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση».

4.3.2.10 ***Άρθρο 13 – Καταγγελία***

1. Στην παράγραφο 2 στοιχείο β), να αντικατασταθεί η φράση «ο προμηθευτής λαμβάνει όλα τα μέτρα τα οποία είναι λογικό να αναμένονται από αυτόν για να μην χρησιμοποιήσει» από τη φράση «ο προμηθευτής οφείλει να μην χρησιμοποιήσει».

2. Τα στοιχεία γ), δ) και ε) της ιδίας παραγράφου εξαρτώνται από τη ρύθμιση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, που δεν είναι ακόμη γνωστή.

4.3.2.11 ***Άρθρο 16 – Δικαίωμα καταγγελίας μακροπρόθεσμων συμβάσεων***

Η περίοδος έπρεπε να είναι εξάμηνη.

Πρέπει να αναφέρεται ρητώς ότι γίνεται χωρίς καμία επιβάρυνση.

Βρυξέλλες, 27 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

I. Το ακόλουθο σημείο της γνωμοδότησης του ειδικευμένου τμήματος τροποποιήθηκε για να αντικατοπτρίσει τη συμβιβαστική τροπολογία που υιοθετήθηκε από την ολομέλεια, αν και περισσότερο από το ένα τέταρτο των εκφρασμένων ψήφων (άρθρο 54 παράγραφος 4 του εσωτερικού κανονισμού) ήταν υπέρ της διατήρησής του στην αρχική του μορφή:

α) **Σημείο 3.4.1**

Ωστόσο, σύμφωνα με τα γνωστά και δημοσιευμένα αποτελέσματα, δεν υπάρχει σαφής πλειοψηφία υπέρ της προκριθείσας επιλογής: οι οργανώσεις καταναλωτών αντιτάσσονται σαφώς σε οποιαδήποτε μορφή εφαρμογής του δικαίου της χώρας του εμπόρου, ενώ ~~ορισμένες~~ οι περισσότερες οργανώσεις επαγγελματιών και ορισμένοι ακαδημαϊκοί τάσσονται υπέρ της επιλογής αυτής. Από την πλευρά τους, τα περισσότερα κράτη μέλη έθεσαν υπό αμφισβήτηση την αναγκαιότητα νέας νομοθεσίας για τις εξ αποστάσεως πωλήσεις (που συμπεριλαμβάνουν ήδη τις διαδικτυακές πωλήσεις) και, ειδικότερα, την καταλληλότητα των δύο οδηγιών, λαμβανομένης υπόψη της δυσχέρειας άντλησης σαφώς και επακριβώς καθορισμένων προσανατολισμών. Εκ πρώτης όψεως, μια αντικειμενική ανάλυση των απαντήσεων στις διαβουλεύσεις δίνει μάλλον την εντύπωση ότι η επιλογή 5 συγκεντρώνει γενική συναίνεση εκ μέρους των επαγγελματιών και των καταναλωτών —που εξαρτάται, βέβαια, από το περιεχόμενο των τυποποιημένων συμβατικών κανόνων που θα συμφωνηθούν από τον κλάδο και από τον βαθμό χρήσης και αποδοχής του σήματος εμπιστοσύνης από τις επιχειρήσεις της ΕΕ—, κυρίως επειδή είναι εκείνη που συνεπάγεται τις λιγότερες δαπάνες για τους επαγγελματίες.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 115

Ψήφοι κατά: 91

Αποχές: 18

II. Οι ακόλουθες συμβιβαστικές τροπολογίες απορρίφθηκαν από την ολομέλεια, αν και συγκέντρωσαν περισσότερο από το ένα τέταρτο των εκφρασμένων ψήφων (άρθρο 54 παράγραφος 4 του εσωτερικού κανονισμού):

β) **Σημείο 4.2.1**

Όσον αφορά τη νομική βάση, σύμφωνα και με προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ, τα περισσότερα μέλη της ΕΟΚΕ, μεταξύ των οποίων και οι εκπρόσωποι των καταναλωτών, ~~καθώς και τα περισσότερα μέλη της ΕΟΚΕ~~, φρονούν ότι πρέπει μάλλον να είναι το άρθρο 169 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι αυτό που κυρίως διακυβεύεται είναι ο ορισμός δικαιωμάτων των καταναλωτών και η προστασία και κατοχύρωσή τους, και όχι αποκλειστικά η υλοποίηση της ενιαίας αγοράς. ~~Ορισμένα μέλη της ΕΟΚΕ, ιδίως~~ Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων από την ΕΟΚΕ ~~επαγγελματιών, που δίνουν~~ προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην ανάγκη ύπαρξης ενός σαφούς κανονιστικού πλαισίου με το οποίο να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις και ~~πτυχή της υλοποίησης της ενιαίας αγοράς~~, συμφωνούν με την Επιτροπή.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 110

Ψήφοι κατά: 110

Αποχές: 10

Το άρθρο 56 παράγραφος 6 του εσωτερικού κανονισμού της ΕΟΚΕ προβλέπει ότι εάν κατά τη διάρκεια μιας ψηφοφορίας προκύψει ισοψηφία (ίσος αριθμός ψήφων υπέρ και κατά), τότε υπερισχύει η ψήφος του προέδρου της συνεδρίασης. Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό, ο πρόεδρος αποφάσισε να απορρίψει την πρόταση συμβιβαστικής τροπολογίας.

γ) **Σημείο 4.2.2**

Εφόσον επελέγη ως νομικό μέσον η οδηγία, η ΕΟΚΕ, συμπεριλαμβανομένων και των μελών της που εκπροσωπούν τους καταναλωτές, φρονεί ότι θα έπρεπε να είναι οδηγία ελάχιστης εναρμόνισης, σύμφωνα με το παράδειγμα της ισχύουσας οδηγίας για τις πωλήσεις και εγγυήσεις (οδηγία 1999/44/ΕΚ), δεδομένου ότι η υιοθετηθείσα επιλογή οδηγεί σε περισσότερο «κατακερματισμό», λιγότερη ασφάλεια δικαίου και δύο κατηγορίες προστασίας, ενώ είναι γεγονός ότι οι «βελτιώσεις» που εισάγονται θα έπρεπε να ισχύουν και για τις πωλήσεις στον «υλικό κόσμο». Οι εκπρόσωποι των επαγγελματιών στην ΕΟΚΕ συμφωνούν με την πρόταση που συνίσταται στην επιδίωξη μέγιστης εναρμόνισης, για λόγους σαφήνειας, κατά την εφαρμογή των δικαιωμάτων στην ενιαία αγορά.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 102

Ψήφοι κατά: 115

Αποχές: 14

δ) **Σημείο 4.2.5.3**

Άρθρο 3 – Επίπεδο εναρμόνισης

Τα περισσότερα μέλη της ΕΟΚΕ, μεταξύ αυτών και οι εκπρόσωποι των καταναλωτών επισημαίνουν ότι το επίπεδο εναρμόνισης θα έπρεπε να είναι ελάχιστο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το εφαρμοστέο καθεστώς. Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων τάσσονται υπέρ της μέγιστης εναρμόνισης.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 112

Ψήφοι κατά: 114

Αποχές: 12

ε) **Σημείο 4.2.5.4**

Άρθρα 4 και 5 – Συμμόρφωση προς τους όρους της σύμβασης

1. Πρέπει να εισαχθεί το κριτήριο της διάρκειας ζωής, από το οποίο εξαρτάται το διάστημα ισχύος της εγγύησης.

2. Τα περισσότερα μέλη της ΕΟΚΕ, μεταξύ των οποίων και οι εκπρόσωποι των καταναλωτών επισημαίνουν ότι ο καθορισμός των απαιτήσεων συμμόρφωσης πρέπει να διατυπώνεται με άρνηση, ώστε να απαλλάσσεται ρητώς ο καταναλωτής από την υποχρέωση να αποδείξει ότι το αγαθό δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις συμμόρφωσης και να φέρει το βάρος της απόδειξης ο πωλητής. Ωστόσο, οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων συνιστούν μια γενική διατύπωση για τον καθορισμό των απαιτήσεων συμμόρφωσης. Για αυτούς, ως βασικό κριτήριο για τη διαπίστωση συμμόρφωσης, θα πρέπει να εξετάζεται κατά πόσον τα εμπορεύματα ανταποκρίνονται σε ό,τι θεωρείται ότι έχει συμφωνηθεί (π.χ. όσον αφορά το είδος, την ποσότητα, την ποιότητα και άλλα χαρακτηριστικά).

3. Η διατύπωση των εξαιρέσεων του άρθρου διαμορφώνει μια κατάσταση γενικής απαλλαγής ευθύνης του πωλητή, η οποία δεν είναι αντιτάξιμη έναντι του καταναλωτή, με την επιφύλαξη του δικαιώματος προς επανόρθωση ~~(εφαρμοστέου στην περίπτωση της Volkswagen)~~.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 99

Ψήφοι κατά: 126

Αποχές: 13

στ) **Σημείο 4.2.5.7**

Άρθρο 9 – Τρόποι επανόρθωσης για την έλλειψη συμμόρφωσης με τη σύμβαση

1. Οι εκπρόσωποι των καταναλωτών παρατηρούν ότι ο κανόνας εξαιρεί ως αρχική επιλογή τη δυνατότητα να επιστραφεί αμέσως το αγαθό και να επιστραφεί η πληρωμή, πράγμα που έρχεται σε αντίθεση με τα δικαιώματα των καταναλωτών σε διάφορα κράτη μέλη, με σημαντικές αποκλίσεις (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Δανία, Λιθουανία). *Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων συμφωνούν —με βάση το σκεπτικό της μέγιστης εναρμόνισης— ότι η επιλογή αυτή δεν προβλέπεται.*

2. Οι εκπρόσωποι των καταναλωτών θεωρούν ότι η έννοια του «εύλογου χρονικού διαστήματος» είναι υποκειμενική και αφήνει περιθώρια για αποκλίνουσες επιλογές κατά τη μεταφορά, σε ένα ζήτημα που είναι καθοριστικό, πράγμα ασυμβίβαστο με τη φύση της μέγιστης εναρμόνισης. Για παράδειγμα, σε χώρες όπως η Βουλγαρία, η Γαλλία, η Πορτογαλία και το Λουξεμβούργο, η προθεσμία είναι 30 ημέρες· στην Ουγγαρία, τη Ρουμανία, την Ελλάδα και την Εσθονία, είναι 15 ημέρες. Πρέπει να θεσπίζεται στη διάταξη μια προθεσμία που θα αντιστοιχεί στη μεγαλύτερη προθεσμία που ισχύει σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, ήτοι 15 ημέρες. Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων δηλώνουν ότι η έννοια του «εύλογου χρονικού διαστήματος» είναι αντικειμενική νομική διατύπωση και, ταυτόχρονα, παρέχει περιθώριο ελιγμών, ώστε η εφαρμογή της να είναι δυνατή σε διαφορετικές καταστάσεις.

3. Στην παράγραφο 3 στοιχείο α), η λέξη «αδύνατη» πρέπει να αντικατασταθεί από την έκφραση «τεχνολογικά αδύνατη».

4. Ομοίως, οι εκπρόσωποι των καταναλωτών θεωρούν ότι η έννοια της «σημαντικής ενόχλησης» είναι επίσης υποκειμενική και θα πρέπει είτε να εξαλειφθεί είτε να αντικατασταθεί από τη διατύπωση του αυστριακού νόμου —«η μικρότερη δυνατή ενόχληση»— και να συνοδεύεται από τη δυνατότητα να τεθεί αμέσως στη διάθεση του καταναλωτή παρόμοιο αγαθό για προσωρινή αντικατάστασή του, μέχρι να ολοκληρωθεί η επισκευή. Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων επισημαίνουν ότι αυτή η ευρέως γνωστή νομική διατύπωση παρέχει περιθώριο ελιγμών, ώστε η εφαρμογή της να είναι δυνατή σε διαφορετικές καταστάσεις.

5. Η πρόταση της Επιτροπής δεν έλαβε υπόψη την απαίτηση, που προβλέπεται ήδη στο εθνικό δίκαιο πολλών κρατών μελών (Γαλλία, Μάλτα, Ελλάδα, Ρουμανία, Πορτογαλία και Σλοβενία), να υποχρεώνονται οι παραγωγοί που προμηθεύουν επαγγελματίες να διατηρούν ή να προμηθεύουν σε εύθετο χρόνο στους πωλητές κατάλληλο απόθεμα ανταλλακτικών κατά τη μέση την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του αγαθού, ένα ζήτημα που σχετίζεται με την τεχνητή γήρανση και με την περίοδο εγγύησης του αντικαθιστάμενου ανταλλακτικού.»

~~*6. Η Επιτροπή οφείλει να θεσπίσει την υποχρέωση του πωλητή να αντικαθιστά προσωρινά το εμπόρευμα.*~~

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 100

Ψήφοι κατά: 135

Αποχές: 2

ζ) **Σημείο 4.2.5.10**

Άρθρο 13 – Δικαίωμα του καταναλωτή να καταγγείλει τη σύμβαση

~~*1. Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων ζητούν να προστεθεί η διάταξη της οδηγίας 1999/44 άρθ. 3 παρ. 6, υπό την προϋπόθεση ότι ο καταναλωτής δεν δικαιούται να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση εάν η έλλειψη συμμόρφωσης είναι ασήμαντη.*~~

1. Η υποχρέωση του καταναλωτή να καταβάλει τίμημα για τη χρήση ή για την καταστροφή ή απώλεια του αγαθού σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης είναι άκρως αμφισβητήσιμη.

2. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει ορίσει ότι, σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος αντικατάστασης, δεν μπορεί να απαιτηθεί από τον καταναλωτή να καταβάλει αποζημίωση για τη χρήση του ελαττωματικού προϊόντος (υπόθεση Quelle).

3. Δεν είναι σαφές ποια είναι η προς επιστροφή αξία όταν η αγορά έχει γίνει έναντι συνολικής τιμής για πλέον του ενός αγαθά, χωρίς διάκριση.

4. Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων ζητούν να προστεθεί η διάταξη της οδηγίας 1999/44/ΕΚ άρθρο 3 παράγραφος 6, υπό την προϋπόθεση ότι ο καταναλωτής δεν δικαιούται να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση εάν η έλλειψη συμμόρφωσης είναι ασήμαντη.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 110

Ψήφοι κατά: 118

Αποχές: 18

η) **Σημείο 4.2.5.10**

Άρθρο 13 – Δικαίωμα του καταναλωτή να καταγγείλει τη σύμβαση

1. Τα περισσότερα μέλη της ΕΟΚΕ, μεταξύ αυτών και οι εκπρόσωποι των καταναλωτών θεωρούν ότι η υποχρέωση του καταναλωτή να καταβάλει τίμημα για τη χρήση ή για την καταστροφή ή απώλεια του αγαθού σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης είναι άκρως αμφισβητήσιμη. Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων, ωστόσο, υποστηρίζουν αυτή τη διάταξη.

2. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει ορίσει ότι, σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος αντικατάστασης, δεν μπορεί να απαιτηθεί από τον καταναλωτή να καταβάλει αποζημίωση για τη χρήση του ελαττωματικού προϊόντος (υπόθεση Quelle).

3. Δεν είναι σαφές ποια είναι η προς επιστροφή αξία όταν η αγορά έχει γίνει έναντι συνολικής τιμής για πλέον του ενός αγαθά, χωρίς διάκριση.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 101

Ψήφοι κατά: 132

Αποχές: 10

i) **Σημείο 1.3 και 1.4**

1.3 Παρ' όλα αυτά, όσον αφορά τις πτυχές που εξετάζονται, τα περισσότερα μέλη της ΕΟΚΕ, μεταξύ αυτών και οι εκπρόσωποι των καταναλωτών διαφωνούν με τη νομική βάση που επικαλείται η Επιτροπή και προτείνουν αντ' αυτής το άρθρο 169 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Ως εκ τούτου, κατ' αρχήν, τα υιοθετούμενα μέτρα πρέπει να στηρίζονται σε οδηγίες ελάχιστης εναρμόνισης, όπως προκύπτει από την παράγραφο 2 στοιχείο α) και την παράγραφο 4 του ιδίου άρθρου, και όπως είναι γενικά αποδεκτό από τον ευρωπαίο νομοθέτη.

1.4 ~~Ως εκ τούτου, κατ' αρχήν, τα υιοθετούμενα μέτρα πρέπει να στηρίζονται σε οδηγίες ελάχιστης εναρμόνισης, όπως προκύπτει από την παράγραφο 2 ψηφίο α) και την παράγραφο 4 του ιδίου άρθρου, και όπως είναι γενικά αποδεκτό από τον ευρωπαίο νομοθέτη~~. Ωστόσο, οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων συμφωνούν με τη νομική βάση που επικαλείται η Επιτροπή, δεδομένου ότι ~~διακυβεύονται~~ κυριαρχούν θέματα που έχουν σχέση με την εσωτερική αγορά και οι επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι χρειάζονται μια σειρά από σαφείς κανόνες με τους οποίους να συμμορφώνονται."

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 111

Ψήφοι κατά: 123

Αποχές: 12